

NEW YORK PUBLIC LIBRARY
DIV. B
GRAND CENTRAL STA. BOX 2231
NEW YORK 17, N.Y.

VIENYBĖ

The Oldest Lithuanian Newspaper in the World

85 M. 1 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn, N. Y. 11207

1971 M. SAUSIO (JANUARY) 8 D.

Telephone:
APplegate 7-7257

Kaina 30 C

Dail. S. Žilienės Vilniaus bokštai. Naujametinis atvirukas iš Lietuvos.

Vienybės 85-ieji Metai

Su šiuo numeriu Vienybė pradeda savo 85-uosius metus.

Šie sukaktuviniai Vienybės metai nėra eilinis įvykis Amerikos lietuvių gyvenime. Tai viena svarbiausių sukakčių, jungianti mus su tolima praeitimi, kada lietuviai masiniai bėgo iš gimtojo krašto, naujoje žemėje ieškodami laimės ir laisvės.

Tie pirmieji lietuviai ateiviai Pensilvanijos anglių kasyklose įsteigę laikraštį vardu Vienybė Lietuvninkų, padėjo pirmuosius pagrindus lietuvių klestėti šiame laisvės krašte.

Mes, kurie tebeleidžiame šį seniausiąjį pasaulyje lietuvių laikraštį jų neužmirštame. Mes tikimės, kad jų neužmirš visi Amerikoje gyvenę lietuvių kilmės gyventojai.

Mes prašome visų šiais 1971 metais paminėti Vienybės 85-ųjų metų sukaktį ir savo aukomis padėti šiam senam laikraščiui toliau gyventi. Leidėjai

ZIGMAS JANKAUSKAS, Vienybės vienmetis, š. m. sausio 1 d. sulaukęs 85 metų amžiaus. Šis taurus lietuvis iš Philadelphijos, ilgąsias Vienybės bendradarbis ir rėmėjas, nuoširdžiai rūpinasi laikraščio likimu. Kasmet už savo prenumeratą atsiunčia Vienybei po šimtą ir skatina kitus skaitytojus sukelti fondą Vienybei išlaikyti. Garbingam sukaktuvinkui linkime ilgiausių metų!

MES IR 1971-ieji

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Nauji Metai — nauji batai žingsniuoti į ateitį istorijos keliu. Iš senųjų atsinešėme senąjį laisvės ieškojimo idealą, nes tautos istorijoje jis yra senas — ir vis naujas, atsiradęs penktame šimtmetyje mūsų eroje, kada rytų slavų protėviai ėmė briaunius į baltų protėvių apgyventąsias sritis ir lietuvius pristumė prie Mindaugo Naugardėlio, išhaikino jotvingius ir apsigyveno Smolensko ir Polocko žemėse.

Tryliktajame šimtmetyje prie jų prisidėjo iš vakarų vokiečiai, pavergę latvius ir išnaikinę prūsus. Tokiose sunkiose sąlygose gimęs lietuvių tautos laisvės idealas per amžius švietė ir tebešviečia kiekvienam sąmoningam lietuviui.

Į naujuosius metus atsinešame ir savo senąsias, nepagydomas ligas: jaunimo nutautimą ir tautinės spaudos bei draugijų nykimą, o senųjų veteranų išėjimą į anapus. Tam vaistų nėra, nes nėra nė daktarų receptams.

Dviem pasauliniam karam Europoje įsiliepsnojus, vienas po kito geso kultūros žiburiai. Ir išėvijos lietuviuose gesta žiburėliai, nes nerandame kelių prieiti prie Vydūno Amžinosios Ugnies.

Pa Aušros ir Varpo, rodos tiksliausia, būtų visiems pasirinkti Vienybė, bet "kunigaikščių tautos" aniniai — ne visi ją supranta, kad jos siekimas — ryžtis gyventi bei veikti tautinio vieningumo idealu.

Visi kilnieji mūsų tautos vadai mus nuolat ragindavo nesitolinti nuo tautos reikalų, bet veikliai dalyvauti visuomeniniame gyvenime, spaudoje ir draugijose.

Gražu kurti sau puikų asmeninį gyvenimą — šviesti ir turtėti turtu — bet žmogus juk ne vien duona gyvas. Dvasios sukurtieji turčiai, juk amžinesni, negu medžiaginiai.

Karaliaus Mindaugo karališkasis aukso vainikas neišliko, bet liaudies išminties grudelis, patarlėje "Negirk dienos be vakaro", gyvas šiandien ir pasiliks gyvas kol bus gyva tauta.

Todėl niekad nevėlu ir niekad ne per daug vis priminti Amerikos lietuviams mūsų tautinę ir visuomeninę pareigą išlaikyti gyvą seniausią lietuvišką laikraštį pasaulyje — Vienybę. Negirk atgyventos dienos, jei jos vakare nebūsi kuo nors prisidėjęs prie šio Amerikos lietuvių uždavinio! Basanavičius lietuviams parodė Aušrą, Kudirka paskambino Varpa, o gausi eilė Vienybės žmonių per 84 metus vis kviėsdavo visus lietuvius, nežiūrint įsitikinimų skirtumų, suremti pečius dirbti tautinį ir visuomeninį darbą Vienybėje.

TURKIJOS TEISMAS IŠTEISINO BRAZINSKUS

Amerikos Lietuvių Taryba skelbia, kad iš Turkijos gautomis žiniomis, lietuviai pabėgėliai nukreipę Sovietų lėktuvą į Turkiją, Pranas ir Algirdas Brazinskai buvo išteisinti ir jiems pripažintos politinių pabėgėlių teisės.

Šią žinią apie Brazinskus gavusi BALFO direktorė adv Elena Armonienė, kuri su M. Rudiene buvo nuvykusį į Turkiją praėitų metų gruodžio mėn.

Tikimasi, kad Brazinskai netrukus bus perkelti į pabėgėlių stovyklą Instambule, o kiti jau pranašauja, kad netrukus atvyks į Ameriką.

1886 VIENYBĖ 1971

OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN THE WORLD

was established in 1886 by Juozas J. Paukštys in Plymouth, Pa. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office in Brooklyn, N. Y. 11201.

VIENYBĖ co-owners are: Valerie Tysliava and Joseph N. Tysliava. It is published bi-weekly by Valerie Tysliava, Ann Vaivada and Jonas Valaitis. Editor: Jonas Valaitis, Managing Editor: Valerie Tysliava; Senior Editor: Vytautas Sirvydas; English Editor: Demie Jonaitis; Contributing Editors: Prane Lapiene, Juozas Kreivenas, Edvardas Sulaitis, Vytautas Zatorius.

SUBSCRIPTION RATES: \$7.00 for one year. Advertising rates on application. All rights reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. Editorial and Administrative Offices located at 192 Highland Boulevard, Brooklyn, N. Y. 11207. Tel.: APplegate 7-7257.

mes

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Šio lietuviams ir žmonijai auringo šimtmečio 70-tuosius metus baigdami, vienybiečiai, pirmiausia pasidžiaugė, kad leidėjams ir bendradarbiams pavyko išleisti eilę turiningų Vienybės numerių, kurie nedaro gėdos Amerikos lietuvių spaudos ir kultūros istorijai.

Vienybę leisti darosi vis sunkiau. Prislėgė žinia, kad Floridoje mirė senas ir ištikimas vienybininkas Kazys B. Kriaučiūnas, sulaukęs 88 metų, — keturis daugiau negu Vienybė. Prenumeratos neužvilkindamas ir ją prisijusdamas, jis vis dar pridėdavo ir auką už tuos vienybininkus, kurie jau mirę arba atvėso. Mūsų senų draugų į anapus tokių kelionių vis dažniau ir daugiau.

Vienas po kito iš gyvųjų, išeina Amerikos lietuviai, kurių asmeninis gyvenimas ir dalelė Amerikos lietuvių istorijos plaukė su Vienybe. Įkyriau į akis lenda klausimas, kada nustatyti datą ir Vienybei užversti paskutinįjį lapą?

Sprendimas priklauso nuo Vienybės draugų ir skaitytojų prenumeratų bei Vienybės rėmėjų aukų. Padarykime sausio mėnesį Vienybei ne sausą!

VLIKo suvažiavimas Chicagoje J. Vlk. paskatino paryškinti šio Amerikos piliečių samburiu virtusios organizacijos vietą "Lietuvai laisvinti pastangų sąraangoje." Jis sako: "Savo rezistencine kilmė, istoriniu tęstinumu (?), nepaneigtu tautos pakartotinu pavidimu (?), svetimųjų įgytu pripažinimu (?), bet savųjų daugumos (?), pareikštu pasitikėjimu, VLIKas yra tapęs pagrindine (?) Lietuvai laisvinti institucija."

Atrodo, kad VLIKo posėdžiai iš tikrųjų buvo "be druskos", jei J. Vlk-čiui paliko ne tikrovę, bet įsisapnavimus.

Su išeivijos lietuvių nuotakomis šiek tiek susipažinęs kiekvienas žino, kad tik pirmasis sprendimas ("rezistencinė kilmė") turi istorinio pagrindo. Visi kiti yra švilpimas tamsoje sau drąsos priduoti. Amerikos piliečiais išvirtę VLIKo nariai neteko "tęstinumo" ir Lietuvos lietuviai net vėjelio dvelkimu nėra nieko VLIKui "pakartotinai" nepavedę. Savųjų daugumos pasitikėjimas, akyvaizdoje Bendruomenės ambicijų ir ALTo, yra labai stipraus klausuko ženkle.

Į mintį ateina istoriko Isaiah Berlino žodžiai pasakyti 1960 m. pradėta leisti History and Theory žurnale. Jis sakė: "Yra žmonių, kurie nesupranta, kad kas buvo galima vienu metu ir tam tikroje sąlygoje, gali pasidaryti nebeįmanoma kitu metu ir kitose sąlygoje. Toki nesuima į galvą, kad

Gianakalis

IŠ KAIRĖS IR IŠ DEŠINĖS

NAUJŲ METŲ LINKĖJIMAI.

Sveikinu visus, draugus ir priešus, su geriausiais linkėjimais. Manėčiau, kad "geriausius linkėjimus" reikia kiek sukonkre-tinti.

Konkrečiai linkiu -- išvengti klaidingų pranašų. O dar konkrečiau -- tinkamai įvertinti gražius žodžius ir gražius darbus, fantazijų miglas ir tikrovės pilkumas, atskirti išmintį nuo plepėjimo ir t. t. ir jei kam net ir tokio konkretumo neužtektų, linkiu turėti drąsos pasiklausti pašalinių manančių, o elgtis pagal savo sąžinę ir iš-monę.

Laimingų Naujų Metų!

AR JAU NAUJA SITUACIJA?

Išėiviją sukrėtė Brazinskių iš Tarybų Sąjungos pabėgimas į Turkiją, o širdis visiš-kai pripildė tragiškas Simo Kudirkos bandymas pabėgti. Ir vienas ir kitas įvykis būtų baigęsi be didesnio garso, jei ne pašalinės aplinkybės, kurias sukėlė Brazinskių byloje sovietai, o S. Kudirkos byloje -- amerikiečiai ir sovietai. Tiek sovietų, tiek amerikiečių rolės čia buvo negudrios ir pakenkė jiems patiems. Pvz. jei Brazinskius vežęs iėktuvas būtų taip taikingai atsidūręs Turki-joj, kaip taikingai nuairuojami amerikiečių iėktuvas į Kubą, tai ar ta sensacija nebūtų pasibaigusi laikraščių kronikose dviem eilu-tėmis? O pabėgusių lietuvių tarybinų jūri-ninkų turime jau daugiau kaip tris, ir kam jie šlandien įdomūs?

Stokios tokios galimybes politiniams pa-bėgėliams išvengti persekiojimo yra didelis žmonijos žingsnis į laisvėjimą. Bendrai imant, avelkas ir linkęs būti teisingu žmo-gus laisvę laiko didele vertybe, o tai veda į pripažinimą politinio azyliaus teisės. Brazin-skai ir S. Kudirka yra lietuviai, todėl supran-tama, kad jų reikalą ypač mes, lietuviai, pergyvename ypatingai jautriai.

Turime ir pasimetusių. Mūsiškiai pažan-gieji politinės laisvės idėją visišškai akiai surišo su besąlygine ištikimybe Tarybų Są-jungai. Politinės laisvės ieškančių atžvilgiu toks mūsų pažangiųjų laikymas nėra pa-trauklus. Siekiame ryšių su tėvyne ir su savos tautos kamieniu. Esamos sąlygoje čia jau turime gana daug, nors tebesame toli to, kad niekam nereiktų iš tėvynės bėgti.

Kitas kraštutinumas: šen ten šie Brazin-skų-Kudirkos incidentai mėginami risti net su Vilniaus universiteto rektorius lankymusi Chicagoje ir net su "Rūtelės" elementor-ium. Tai yra dar vis tebegyvo Tarybų Są-jungos atžvilgiu politinio aklumo apraiška.

Ryšiai su tėvyne tebėra ir pasilieka labai vertingas išeivijos gyvenimo reiškinys.

Nėra jokio reikalo tų ryšių tampyti dėl amerikiečių pakrančių sargybos avantiūrų. Bergi iš kitos pusės -- tiek senieji, dar carinių laikų lietuviai išeiviai, tiek antrojo pasaulinio karo pabėgėliai daugiau ar ma-žiau irgi esame politiniai pabėgėliai, ieškoję laisvės ir ją radę. Sveikiname kiekvieną naują laisvę pasiekusį pabėgėlį ir liūdime bei piktinamės dėl nepasisekimų.

viskas, kas žmonijoj vystosi, prisilaikė tam tikrų bendrų gairių, ar tai būtų žmonių mintys, krašto ekonomija, tautų gyvenimas ir kiti panašūs dalykai. Toki negali suprasti, kad mongolų valdovo Džingis Khano dvare negalėjo rasti Šekspyro parašyto Hamleto."

Jei kada istorijos postūkis ir vėl "ant menčių" paguldytų Sovietiją, kaip paguldė pirmojo pasaulinio karo metu kaizerio Vokietiją ir Romanovų Rusiją, neabejotinai, lietuviai Lietuvoje ir už jos ribų ras priemonių sukurti Lietuvą, kokią tautos valia norėtų. Be šio postū-kio, visi VLIKo menamieji "tęstinumai" yra nendrelė istorijos audroje... -- kol grįštų 1918 metų sąlygos. Bet ir tada velionis prof. M. Biržiška sakė, kad visą išsilaisvinimo darbą atliks lietuviai Lietuvoje, ne už jos ribų gyvenantieji.

Dar vienas aspektas: mes per mažai žino-me apie šiomis dienomis mus jaudinančių pabėgėlių asmenybes. Dėl paties bėgimo fakto įvertinimo tai iš esmės nėra svarbu, kokios asmenybės bėgo. Bet mokyklų ir įstaigų jų vardais pavadinti dar nereikty skubintis.

Turkijos moralinis stiprumas stebina, bet nuostabus ir amerikiečių moraliniai speku-liantai, išsivertę su dviem tikrais apirkimo ožiais ir apsigynę administraciniais, o ne teisminiais sprendimais.

PAGEIDAUJA, KAD LANKYČIAUS PAVERGTOJ TĖVYNĖJ.

Net keista, pageidauja, kad lankyčiaus Lietuvoj. Sunkiai įtikima, bet toki pageidavi-mą išreiškė Naujienų dienrašties, visokių ry-šių su tėvyne priešas.

Matote, Naujienoms labai įsipykau tuo, kad Chicagietės įspūdžius Lietuvoje, made in Chicago ir išleistus ALTo, vadiniu dirbli-niu. Matyt, nori patikrinti, ar aš žinau to dirbinto autorių, ar tik šiaip spėlioju. O aš elgiuos, kaip antraskyrė mergaitė: pakelia ranką, o kai mokytojas paklausia, atsako taip --

-- Žinau, bet nesakysiu...

O aš visgi manyčiau, kad Lietuvoj lankytis dabar jau pridera Naujienų redaktoriams. Jie gyvėsi, kad pereitą pavasarį vogčiomis apie Lietuvą apsisivietė iš kažkokio profeso-riaus iš Kauno ir net ji Chicagietės įspū-džiais apsvietė. Aš manyčiau, apie Lietuvą žiniomis nereiktų tenkintis iš vieno profeso-riaus (galas žino, jie vis tokių mokyty vau-duoklių iš Lietuvos susilaukia -- dabar šiuo keliu jie daug sužinojo apie prof. Kazlausko nužudymą: aš gi Naujienų vaiduokliais neti-kiu).

Kas nori susidaryti pilną Lietuvos gyveni-mo ekonominį, kultūrinį, nuotakų ir visoki kitoki vaizdą (pabrėžtu -- pilną vaizdą) ir, kol šio vaizdo neturi, būti sąžiningu ir susi-laikyti nuo dienraščių redagavimo, galia ši-tą patarti. Štai.

Kiekvienas žmogus, jei jis pakankamai at-viras, neblogai papasakojia apie save ir savo aplinką, o toki pasakojimai dar neduoda ob-jektyvumo garantijų. Taigi, geriausia pradė-ti nuo šlavikų. Išklausiūti po keletą senų vyrų, senų moterų, kelis kolūkiečius (iš įvairių Lietuvos vietų, ir tarp kurių būtinai turi būti kilusių iš "buožių ir iš darbininkų), vieną kitą mokytoją (vis iš senesnių ir jau-nų), kelis fabriky darbininkus, kelis girtuok-lius ir kelis blaivininkus, bent kelias daval-tas ir kelis bedievius, kelis komunistus ir nekomunistus, kelis pardavėjus ir kelis pir-kėjus ir t. t. ir t. t., žinoma, neaplenkiant ir profesorių.

Lietuvos gyvenimą reikia pažinti maždaug taip: dienraščių redaktorai -- viską, profeso-riai -- aukštąsias mokyklas, agronomai turi gerai pažinti kolūkių brigadininkų darbą, mokytojai turi žinoti dabartinės Lietuvos mokyklų programas bei darbą ir papročius. Žodžiu, mes turime būti pilnam Lietuvos gyvenimo kurse ir pagal specialybes. Tada (konkrečios naudos gal ir nebūtų) galėtume tartis, kad savo tėvynę Lietuvą turime savo širdy ir savo gyvenime.

Jau daug metų mane jaudina toks B. Braz-džionio posmas:

-- Lietuva, žemės žodi švenčiausias, Lietuva, žemės laimė šviesi! --

Man vis rodo, kad šie žodžiai netinka deklamuoti, reikia jais gyventi. Patariate aplankyti Lietuvą. Tai labai geras patari-mas. Tik ar jūs nesate iš tos pačios draugi-jos, kurie pas Kristų nešėsi pinigą ir neva norėjo sužinoti, ar reikia clesoriui mokėti mokesčius?

* Psichologijos profesorė N. Ankuvienė To-ronto lietuviams skaitė paskaitą "Kuriai kla-sei priklauso lietuviai?" Jos nuomone, lietu-vių dauguma priklausanči vičurinei visuome-nės klasei, kurios dabar svarbiausieji siekiai - įsigyti gerai apmokų darbų bei turto, o jaunimą išleisti į aukštųjų mokslus.

* 1970 metais Japonijoje - kiekvieną 16 se-kundžių gimė kūdikis, kas 44 sek. mirė žmo-gus, kas 31 sek. tuokėsi pora, kas 5 sek. įvyko šeimų atsiskyrimai.

* Amerika Saigono valdžiai Pietų Vietname jau pardavė 125 JAV pakra- laivus, k- pietiečiai patys gintųsi nuo ariečių viet-namiečių.

STEBĖTOJO PASTABOS

Senus metus pergyvenus, naujuosius pradėdant, įdomu pažvelgti į praeitį.

Senas Amerikos lietuvių veikėjas, Juozas Laukys-Kelecininkas pasakodavo: "Šliupo ir Burbos greta, Juozas Paukštys buvo trečias karštas tėvynės mylėtojas, dirbęs tautiniai būdinti to meto (1890 m.) lietuvius išėjusius Amerikoje. Vien patriotiniais sumetimais leido laikraštį Vienybę, susilaukdamas ne pelnų, bet nuostolių."

1958 m. Antanas Oliš Margutyje rašė: "Mūsų kova atgauti Lietuvai laisvę per 18 metų nedavė vaisiaus. Nerimta būtų organizacijos kaltinti. Priežastys gilesnės ir net mūsų valiai nepriklausančios. Esame priversti skaitytis su pasaulio kryptimi. Tačiau, rankų nenuleiskime, bet visur ir visada atlikime lietuvišką visuomeninę pareigą."

Rašytojas P. Cvirka manė: "Rusams revoliucija buvo lengva priimti, nes ją darė rusai. Tai buvo jų tautinis dalykas. Mažesnės Rusijos tautos jos bijojo, nes grėisė nutautilmas ir didelės tautos poveikis."

Dailininkas Vytautas K. Jonynas 1961 metais pasakioje pareiškė: "Turime pasiruosti šimto metų okupacijai. Nebijau numirti ne Lietuvoje, bet bijau numirti Lietuvai."

Amerikiečių lietuvių krepšinininkų kėlionė į Australiją anuomet kainavusi \$19,000. Australijos lietuvių aukų sudėjo \$400, Amerikos ir Kanados -- \$15,000.

Bolševikų partijos teoretikas Suslovas 1960 metais pareiškė: "Mes negana įvertiname faktą, kad moderninėse sąlygose buržuazinė (reiškia: demokratinė) įtaka prasiverčia pas mus daugeliu takų: per radiją, spaudą ir turistus. Ypač yra paveikiamas mūsų jaunimas, kurį mūsų propaganda neišstengia perkalbėti."

Londono Survey žurnalas rašė, kad 1962 metais Maskvoje išėjęs ruso poeto Voznesensko kūrinys rinkinys Trikampė Kriaušė buvo "under the auspices of a recent Lenin prize winner, the Lithuanian poet Miežėlaitis."

Muzikos žiniuose kompozitorius V. Jokubauskas susirūpinęs, kad kompozitoriaus J. Žilėvičiaus per metų metus sudarytas muzikologijos archyvas gali išnykti, nes atsidūręs "sunkioje finansinėje padėtyje"...

Tokio liūdnio likimo, aišku, susilauks visi mūsų archyvai, kurių daugelis jau ir taip pranykę. Reikėtų pasirūpinti juos, arba sutelkti į vieną kurį Amerikos universitetą (gal Pennsylvania, kuris jau saugo diplomato J. Saulio archyvą, prižiūrimą V. Maciūno), arba persiųsti Vilniaus universiteto knygyną, kuris minė 400 metų sukaktį.

Amerikos gyventojai sudaro žmonijos 6-tą nuosimtį, bet valdo 46-tą nuosimtį jos turtų. Jei visi pasidalintų turtais, kiekvienas amerikietis gautų vidutiniai po \$7.66, o visi kiti -- po 57 centus.

Apie didžiųjų kunigaikščių senovės Lietuvą rašydamas, kalbininkas K. Būga 1911 metais sakė: "Lietuvos šviesuomenė tada turėjo mokėti balta-rusiškai, nes ši rusų kalbos tarmė buvo patapusi Lietuvos valstybės kalba."

Zymus rusų poetas Blokas, eilėraštyje Skitai, apie rusus sprendė:

Taip -- mes esame klajūnai; Taip -- mes aziatai; Mūsų godžios akys Žiūri vis skersai.

Poetas-rašytojas Jonas Biliūnas, žvilgtelėjęs į 1906 metų mūsų lietuvišką politiką "vienybiskai" sprendė: "Atvirai sakau, labiau myliu literatūrą, negu politiką. Ypač nemyliu politiką. Tegul kiekvienas dirba pagal savo norą ir dvasią. Galima jo darbus ir pažūras kritikuoti, bet nepurvinti ir neatmesti jam savųjų."

Apie mūsų katalikiškosios studentijos (ateitininkų) jubiliejini seimą Ateities redaktorius, J. Šoliūnas, sprendžia: "Seimui stigo susirūpinimo veikti gyvenimą organizacijos idealų prasme: besirūpinami kas diene duona, nariai pamiršo, kam sąjūdis atsirado."

Sukilimai Lenkijoje dar syki įrodė, kad rytų europiečiai greičiau pakars komunistų policininkus, negu pagerbs komunistą.

Daug Amerikos lietuvių susilaukė Naujais metais pasveikinimo kortelių iš giminių ir pažįstamų Lietuvoje. Kortelė skoningai nupiešta dailininko B. Baltrušaičio, atspausdinta Poželos spaustuvė Kaune (200,000 egz.), nors rusiškai padėta: "Opečatano v SSSR", Neabejojama, Amerikos lietuvių gimines sveikino ir su Kalėdomis, kurias komisarai Lietuvoje be reikalo išbraukė iš žmonijos istorijos.

Dariaus-Girėno mirtis paliko paslaptį -- bene juos nudėjo naciai? Zymaus kalbininko prof. Jono Kazlausko mirtis Vilniuje, taip pat, paslaptis: ne jau nagus prikišo didrusių soviništinė slaptoji policija? Viena tik aišku: jo kūnas rastas Neryje lapk. 17. Apie viską kitką plinta įvairių spėliojimų."

Amerikietė turistė New York Times dienraštyje prisimena 11-kos dienu kėlionę ekskursiniu laivu Volgos upe ir pasakoja, kad Volgograde (Stalingrade) taip vadinamose "žaliojo berželio" krautuvėse (kur imami tik Amerikos doleriai ar čekiai) galima pirktis gintaro apyrankę už \$11, o gintaro karolių už \$26. Neabejojama, tas gintaras iš Klaipėdos.

JONAS K. KARYS, buvęs Lietuvos respublikos monetoms kalti vedėjas dabar gyvenęs Bridgeport, Conn., paruošė ir praėitų metų gruodžio pabaigoj išleido 340 psl. liuksusinį veikalą (kietais viršeliais ir meniškai atspausdintą) NUMIZMATIKA. Knyga iliustruota. Kaina \$15.00. Ją galima užsisakyti pas autorių, 60 Sims Street, Bridgeport, Conn. Nuotraukoje Jonas Karys matomas savo darbo kambaryje.

Iš Vienybės puslapių nuo 1886 m.

1889 metai

* Rugsėjo 4 d. Plymouth, Pa., vyskupas atstatė kun. A. Varnagirį ir iškunigino. Jis net teisman skystas už neatsiteisimą žmonėms pinigų.

* Spalio 2 d. Baltimore, Md., parapijos komitetas atsišaukia į visuomenę, kad nebeduotų aukų kun. Kaz. Polujanskiui, kuris iš Texas pas juos atvažiavęs, jų parapiją nuskriaudęs ir tik sau namus pasistatęs.

* Spalio 9 d. į Plymouth, Pa., iš Lietuvos atvyko kun. A. Burba, karštas patriotas, kuris su J. Šliupu iš pradžių susidraugavęs, ir pradėjęs skirti lietuvius nuo lenkų.

Jau prasideda ir lenkuojančiame Susivienijime rodytis pajuokimai lenkuojančių lietuvių, kurie kalba: "Aš poliak, ja ne umieš mivy po litvinski, tik po lankiški, ja od varšavo 50 mile, znaš Suvalska gubernia, ja o tam ane snaš ja žana litvina".

* Spalio 16 d. Plymouth, Pa., lenkai susikraustė į lietuvių kleboniją ir norėjo ją kartu su bažnyčia nuo lietuvių atimti.

* Lapkričio 1 d. inkorporuota valdiškai "Susivienijimas Lietuvninkų Amerike", Court of Common Pleas, Luzerne Co., Pa.

* Lapkričio 6 d. visoje Amerikoje jau yra keturios grynai lietuviškos parapijos: Brooklyne, Mahanoy City, Pittstone ir Baltimorėje. Bet daug yra dar su lenkais susidėjusių kitur.

* Lapkričio 5 d., Hazleton, Pa., įvyko Susivienijimo trečias metinis seimas. Deleгатų buvo 12. Valdybon išrinkta: rektorium - kun. M. Juodišius; prezidentu - T. A. Butkeviče; sekretorium - V. Vročinskas; išdininuku - S. Paukštis. Priklauso jau septynios draugijos. Išde yra \$128.57. Konstitucija pertaisyta, išmesta vieta kur buvo neleidžiama į Sus. priklausyti ne katalikui.

* Gruodžio 22 d. Baltimorėje, Jono Šliupo sumanymu, įkurta Lietuvių Mokslo Draugystė leisti mokslo knygas. Įsirašė 10 narių.

* Gruodžio 31 d. Plymouth, Pa., suvaidinta pirmutinis lietuvių teatras Amerikoje. Vaidino A. Turskio veikalėlį - "Be Sumnenės".

- Buvo manoma, kad čia bus biblioteka, bet mums knygoms vis kažkaip trūko lėšų. - pasakoja kultūrinio klubo vedėjas.

Lietuva po 26 metų

KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI IR APMĀSTYMAI

Edvardas Šulaitis

Besilankydamas Lietuvoje norėjau susipažinti ir su laikraščių redaktorais, žurnalistais ir ypač su spauda, kurios į užsienį nešleidžia. Su kai kuriais spaudos žmonėmis jau ilgesnį laiką susirašinėjau, su kitais turėjau progos susitikti, jiems viešinti Amerikoje. Taigi, pažįstamų spaudos darbuotojų Lietuvoje netruko. Pasinaudodamas jų paslaugomis turėjau progos sutikti ir anksčiau nepažintų spaudos žmonių.

Buvo įdomiausia lankyti Sporto redakcijoje, kurios atstovą Kaune Vytautą Zelenkevičių jau ilgokai pažinau "per laiškus". Su jo broliu dabar gyvenančiu New Yorke, mokėmės Vokietijoje, taigi, tas, matyt, padėjo mums arčiau sueti į gilesnę pažintį.

Sporto redakcijos patalpose radome vyr. redaktoriaus pavaduotoją A. Kazilionį (redaktorius A. Litvaitis buvo atostogose) ir A. Vaupšą, buvusį žymų lengvaatletą, dabar tapusį žurnalistu. Su jais teko pasidalinti sportinėmis aktualijomis, pasikalbėti apie sportą Lietuvoje ir išeivijoje.

Redaktoriai neužmiršo mane pagerbti, laikraštyje talpino platų interview, talpindami ir nuotrauką.

Pasikalbėjimo mintys atpasakotos gana tiksliai.

Laikraštis Sportas šiuo metu yra vienas populiariausių Lietuvoje jaunimo tarpe. Jis išeina 3 kartus per savaitę, 4 puslapių. Aprašo gausias sporto įvairias šakas. Iš jo kartais daugiau sužinau apie Amerikoje vykstančių, bet čia "nemėgstamų" sporto šakų varžybų pasekmes, negu skaitydamas amerikoniškus laikraščius.

A. Kazilionis, dažniausiai pasirašinėjantis A. Ramonio vardu, paliko gero įspūdžio, kaip ir dauguma Lietuvoje sutiktų žurnalistų. Tenka pažymėti, jog jis plačiai ir palankiai aprašė Š. Amerikos lietuvių krepšininčių viešnagą Lietuvoje.

GIMTOJO KRAŠTO PASTOGĖJE

Kniatėjo užsukti ir į Gimtojo krašto redakciją gal daugiausiai dėl to, kad apie šį laikraštį daugiausia rašoma išeivijų spaudoje. Daugumas išeivijų spaudos jį vadina propogandinu, skirtu išeiviams "mulkinti".

Kiek liečia propogandą, mano nuomone, jis nėra daugiau propogandinis negu koks nors Draugas ar Naujienos. Taip pat, žinoma, ir suprasti propogandą galima labai įvairiai, taip kad reikėtų ilgų diskusijų tam išsiaiškinti. O dėl išeivijų mulkinimo, irgi būtų galima daug kalbėti. Viena — G. Kr. nėra skirtas tik išeiviams, kaip ilgą laiką mūsų spauda (propogandinė?) teigia. Jis laisvai prenumeruojamas ir Lietuvoje ir laisvai perkamas kioskuose. Būdamas Lietuvoje visuose kioskuose jį mačiau. Reikėdavo paskubėti, kad kiti neišpirktų. Laikraštis išeina ketvirtadieniais, tai penktadienį nuėjus, vargu jau jį gausi. Tai liečia ne tik Gimtają Kraštą, tą reikia pasakyti ir apie kitus laikraščius, kurie ilgai kioskuose nebeguli.

Lietuvoje spauda labai plačiai perkama. Tą teko įsitikinti stebint spaudos pirkėjus daugiau negu per dvi savaites. Ten žmonės perka ne vieną laikraštį, perka po 2-3, o priedui ir žurnalą. Tekdavo stebėtis jų spaudos pamėgimu ir turėjimu laiko tą spaudą perskaityti.

Gimtojo Krašto redakcijoje teko sušnekti su jo vyriausiuoju redaktorium rašytoju poetu V. Reimeriu ir pavaduotoju — J. Lukoševičium. J. Lukoševičius pradėjo tose pareigose dirbti, kuomet V. Kazakevičius, kuris yra išeivijos gyvenimo specialistas, perėjo dirbti

Poetas Vaclovas Reimeris, Gimtojo Krašto vyriausias redaktorius.

į Kultūrinių ryšių komitetą. Beje, anksčiau V. Kazakevičius yra dirbęs Tėvynės balse, o prieš tai — Sporto redakcijoje.

Dabar išeivijų veiklai pažinti specializuojasi J. Lukoševičius, dar jaunas, inteligentiškas gražios išvaizdos vyras, kuris neseniai pats buvo atvažiavęs į Ameriką. Poetas V. Reimeris irgi, kaip atrodė, gerai susipažinęs su išeiviškomis problemomis, nors jam žurnalistinis darbas, atrodo, yra pripuolamas. Tačiau darbo valandos žurnalistams Lietuvoje nėra tokios ilgos, taip, kad jam lieka laiko ir kurybai.

J. Lukoševičius pasiūlė parašyti su manimi interview. Neliečiant kokių nors jautresnių temų, su šiuo pasiūlymu teko sutikti. Tik paprašiau, kad iš manęs nedarytų kokio nors išeivijų žymūno, o nusirėstų kaip paprastą kultūros ir spaudos darbuotoją.

Man pristatė ir kitus Gimtojo Krašto darbuotojus, kurie kiekvienas dirba savo specifinį darbą.

Atrodo, kad išeivijoje yra nemaža spaudos žmonių, kurie laisvalaikį daugiau spaudai parašo, negu Lietuvos spaudos žmonės, tik iš to darbo duoną valgydami. Žinoma, todėl nestebėtina, kad Gimtajame Krašte (ir kituose laikraščiuose) esu pastebėjęs tikrai klasiškų reportažų, kokių išeivijų spaudoje retai beužtiksi. Tai daugumoje dėl to, kad ten jie, laikraštininkai turi sąlygas medžiagą žurnalistiniai apdoroti.

Išeivijoje dažniausias savo rašinį turi atiduoti spaudai jo gerai net neperskaitęs... Todėl netenka stebėtis, kad išeivijų spaudos nemaža dalis yra gerokai nuskurdusi.

Šiandien Gimtasis Kraštas Lietuvoje yra tapęs vienu plačiausiai skaitomų savaitraščių. Jo tiražas auga. Žmonės labiausiai seka, kas rašoma apie išeivijų veiklą, godžiai ryte ryja žinias apie išeivijos kultūrinius pasireiškimus.

Reikia pastebėti, jog šiame laikraštyje išeivijų kultūrinė veikla yra pristatoma gerokai objektyviai, nors kartais dėl nežinojimo, o gal ir kitų priežasčių laikraščio puslapiuose ji neatsispindi taip, kaip būtų galima laukti. Tačiau šioje srityje, atrodo, daroma pažanga. Jeigu palyginsi Gimtojo Krašto pirmtaką — Tėvynės Balsą (jis Lietuvoje nebuvo platinamas) yra milžiniškas skirtumas. Atrodo, jog šio laikraščio redaktoriai (o taip pat ir kiti) "liniją" išeivijų klausimu sušvelnina, kuomet pati išeivijų spauda jau mažiau siunčia keiksmažodžių ir Lietuvos spaudos adresu.

J. Lukoševičius, Gimtojo Krašto red. pavaduotojas. Praeitais metais jis lankėsi Amerikoje.

JAUNIMO GRETOSE

Tęsiant vizitus laikraščių redakcijose, mano prietelius Sporto žurnalistas, pasiūlė užėiti į Jaunimo Gretas. Šį žurnalą jau senokai skaitau, tai buvo irgi įdomu pamatyti jo svarbesnius darbuotojus.

Jeigu kas nėra šio žurnalo matęs, reikia pasakyti, jog tai stambus (40 puslapių) leidinys, išeinantis kartą per mėnesį. Žurnalas gausiai iliustruojamas nuotraukomis ir dailės darbų reprodukcijomis, kurių nemaža spalvose.

Šiame žurnale mano akį jau seniai patraukė skyrius "Mano svajonių žemė", kur tikrai jautriai aprašomos įvairios Lietuvos vietovės. Telpa ir nemaža gamtos nuotraukų.

Taip pat dėmesio vertos įvairios anketos, į kurias talpinami atsakymai. 1970 m. anketos pavadinimas buvo "Žmogus — žmogui", pagal Antuano De Sent Egziuperi posakį — "Yra tik viena vertybė — tai žmogaus ryšys su žmogumi".

Iš atsakymų į šias anketas galima nemaža patirti apie šių dienų Lietuvos jaunimo galvoseną, jo bruožus. Tad tie, kurie rašo ar rašys straipsnius apie Lietuvos jaunąją kartą, negalės be šio žurnalo apsieiti. Aš žinau vieną kaimyną, kuris universitete savo moksliniam darbui pasiėmęs tokią temą, Jaunimo Gretomis taip pat labai susižavėjo.

Žurnale yra šachmatų skyrius (veda I. Vistanesckis) ir šaškių skyrius (veda L. Sprindžiūnas). Taip pat yra gal būti vienintelis Lietuvos spaudoje "Susirašinėjimo kampeilis", kuriame yra adresai asmenų, kurie nori laiškais susirašinėti. Talpinami ir asmenų adresai, paminint kuriomis kalbomis gali rašyti ir kokius turi "hoby". Būna norinčių susirašinėti ir su užsienyje gyvenančiais.

Žurnalo vyr. redaktoriumi yra Jonas Lapšinskas, kuris taip pat rašo ir eilėraščius. Pagal jo eilėraščių žodžius dažnai yra komponuojama muzika. Jis mus pasitiko redakcijoje ir papasakojo apie žurnalo pobūdį. Taip pat tuo metu redakcijoje buvo ir žymus fotografas Juozas Grikielis, kuris taip pat šiame žurnale dirba. Jis padovanojo nemaža meniškų nuotraukų išeivijų spaudai.

TIESA IR G. ZIMANAS

Taip pat sugalvojome nueiti į Tiesos dienraščio redakciją aplankyti sporto skyriaus vedėją Mindaugą Barysą. Šis jaunas vyras yra plačiai po pasaulį keliavęs ir dar nelabai seniai lankęsis olimpinuose žaidimuose Meksikoje (dabar kaip tik išėjo jo paruošta knyga Olimpiada su sombrero). Tuomet vykusios dainų šventės proga, M. Barysas buvo surengęs leidinėlių apie praėjusios vasaros šventinius renginius Lietuvoje.

Gimtasis kraštas
REDAKCIJOS ADRESAS:
Vilnius, Lenino aikštė 15
TELEFONAI:
2-81-71, 2-39-73, 2-16-64, 2-20-60

LIETUVA PO 26 METŲ

Tešinyš iš 4 psl.

Tiesos redakcija įsikūrusi didžiuliame name nemažoje gatvėje, kuri pavadinta taip pat Tiesos vardu.

Jeigu daugumos matytų redakcijų patalpos atrodė gana mažos ir kuklios (kiti vis vylėsi, jog "greitai gausime geresnes"), tai Tiesos redakcija yra tikrai karališkai įruošta. Ir, aišku, su pagrindu, nes tai komunistų partijos organas, didžiausią tiražą turintis leidinys Lietuvoje. Kur tik teko lankytis, Tiesą visur galėjai matyti. Nors ne visi sutikti žmonės buvo labai entuziastingai nusiteikę Tiesos atžvilgiu, tačiau ten dienraščių pasirinkimas nedidelis, tai tautiečiai kitos išeities neturi.

Name, kuriame įsikūrusi Tiesos redakcija yra taip pat ir, tur būt, didžiausioji Lietuvoje spaustuvė, kuri spausdina ne tik Tiesą, bet ir visus kitus didesnius Vilniuje išeinančius laikraščius bei žurnalus.

M. Baryso dėka, buvo progos susipažinti su šia gana moderniška spaustuve, apie kurios darbus papasakojo vienas jos vedėjų. Spaustuvė gana moderniškai įrengta. Įrengimai gana komplikuoti, ypatingai spausdinant spalvotas nuotraukas ar iliustracijas. Taip pat spausdinama ne nuo plokštumos, bet nuo apvalių volų, kas, žinoma, irgi gana sudėtinga.

Henrikas Zimanas, iki šiol buvęs vyr. Tiesos redaktorius.

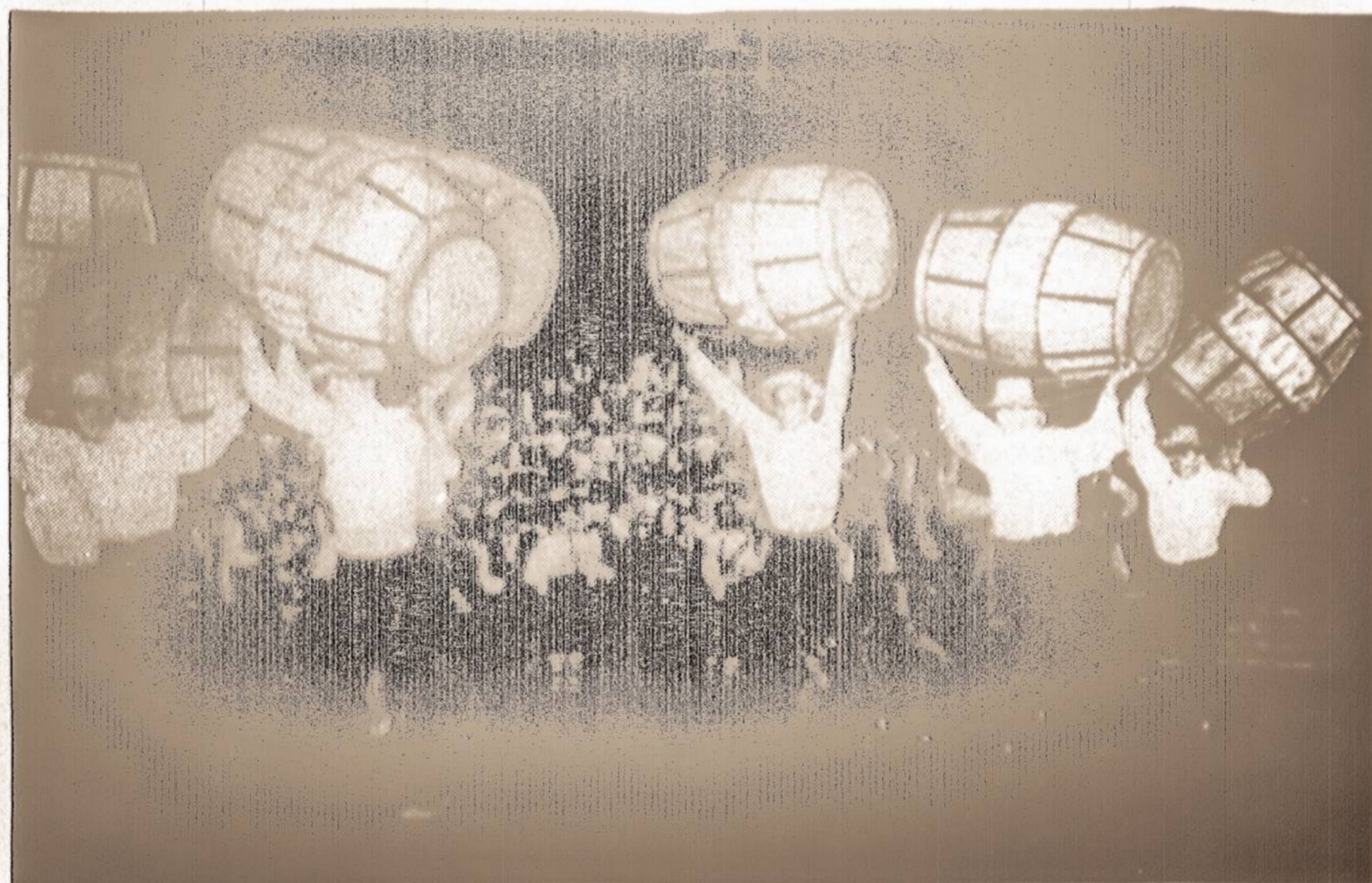
Šis laikraštis, kuris, tur būt, yra vienas nepopuliariausių išeivijoje (panašiai kaip Lietuvoje — Naujienos), vyr. redaktoriaus kėdėje turi seną partietį ir komunistų partijos veikėją Genriką Zimaną (Neseniai teko girdėti, jog šį postą perėmė ar perims Kanadoje ir JAV ilgą laiką dirbęs žurnalistas Albertas Laurinčiukas, o Zimanas redaguos Komunisto žurnalą).

Albertas Laurinčiukas, naujasis Tiesos redaktorius, šiose pareigose pradėjęs dirbti 1970 pabaigoje.

M. Baryso pasiūlymu, aplankiau ir patį Zimaną, kurio darbo kabinetas daugiau panašus į salę, o ne į kambarį. Čia, atrodo, dažnai vyksta redakcijos posėdžiai, dėl to reikia tiek daug erdvės.

M. Barysas Zimanui buvo mane telefonu apibudinęs, tai, kuomet jam ištiesiau ranką, pasisakė, jog žinaš, kas aš per vienas, o taip pat pridėjo, kad ir spaudoje apie mane skaitęs. Zimanas, buvo vienintelis Amerikoje

Tokius šokių matome praeitų metų Dainų Šventėje Vilniuje. Šoko visaip, ir su bačkomis ir su šiaudinėmis iškamšomis...

viešėjusių Lietuvos spaudos darbuotojų, kurio Dėdės Samo žemėje nebuvau sutikęs. Beje, Zimanas Amerikoje viešėjo net du kartus. Po pirmojo vizito parašė stamboką knygą "Amerika iš Arti".

Kaip iš pokalbio atrodė, Zimanas gerai pažįsta Amerikos lietuvius, žino jų veiklą. Jis nusiskundė, jog išeivių vaikai lietuviškai nebekalba arba mažai kalba (tokius skundus nuo daug ko girdėjau). Apgalvestavo, kad išeivių spauda nelabai randa kelio į lietuvių jaunimą. Jis net nurodė Kanados ukrainų kažkokį laikraštį, kuris visą ar dalį medžiagos spausdina anglų kalba, kad jaunimas jį galėtų suprasti. Davė mintį, kad ir lietuvių laikraščiai turėtų pasekti tokiu pavyzdžiu, jeigu nenori netekti skaitytojų.

Suminėjo kai kuriuos išeivių jaunosius politikus (dr. T. Remeikį ir kt.), kurių raštus skaito ir kurie jam daro neblogą įspūdį. Tačiau pats Zimanas, kaip atrodė, yra užkietėjęs komunistas ir savo idėjomis, atrodo, nuoširdžiai tikintis. Jeigu dauguma sutiktųjų jaunųjų komunistų atrodė lankstus ir diplomatiški, tai Zimane nedaug lankstumo buvo galima pastebėti.

Atsisveikinant G. Zimanas įteikė tuo metu tik ką pasirodžiusią jo brošiūrą: "Kuo mes didžiuojamės", sakydamas: "Turėsi, ką pakritikuoti jūsų spaudoje". Tai 30 puslapių leidinėlis apie komunistinius laimėjimus ir jo busimą pergalę. Išsireiškia gana grubiais žodžiais. Pavyzdžiui, vienoje vietoje teigia:

"Už jūrų marių dar tebėra fašistų ir pušiau fašistų, demokratais apsimetančių šoviniščių, kurie šiandien dedasi pažangos skleidėjais, bet gavę valdžią, vėl grąžintų į Lietuvą koncentracijos stovyklas ir dujų kameras. Jie šmeižia Lietuvos komunistus, šaukia, kad Lietuvoje naikinama nacionalinė kultūra, darbo žmonių gerovė. Tegul šaukia! Jiems atsako tikrovė, kurios kalba visuomet yra įtikinamiausia".

Kitoje vietoje jis sako:

"Siekdami pavaizduoti komunistus kaip nepatriotus, nacionalistai kaltina juos draugyste su kitomis nacijomis. Kokie, girdi, jūs patriotai, jeigu sakote, kad svarbiausi jums internacionaliniai interesai. Nacionalistai kaltina komunistus, kad jie esą 'Maskvos agentai', kad jiems, girdi, rūpi ne savas kraštas, o tik svetimų tautų reikalai. Šios klastos tikslą nesunku suprasti. Tuo nacionalistai visų pirma stengiasi nusišėpti tą faktą, kad jie tarnauja užsienio imperialistams. Antra vertus, jie kėsinaisi į svarbiausią visų darbų žmonių ginklą — jų tarptautinę vienybę, kurios jie labiausiai bijo".

Šias citatas dedu be komentarų, G. Zimanas gali įsitikinti, kad išeivių tarpe yra tokios spaudos, kuri nesibijo cituoti idėjiškai nepriimtinių žančių be jokio "atkirčio". Tačiau klausimas, ar Zimanas savo laikraštyje galėtų paskelbti kritiką komunizmui be jokių komentarų?

(bus daugiau)

THE ENGLISH VIENYBĖ

The Outstanding Lithuanian Event in 1970

Fourth Centennial of the Vilnius University Library

By DR. LEVAS VLADIMIROVAS

Originating in 1570 as the library of the Jesuit College founded in the same year, in the vaulted room which is now the students' reading room, it has, during its subsequent history, experienced many ups and downs, and even disasters. The library is now a flourishing institution, whose rapidly growing stocks long since passed the two-million mark. It has 15,000 registered readers. In 1966 it had over a million visitors and more than two million volumes were lent out.

The present collection of Vilnius University Library originated from two fascinating sixteenth-century collections: the library of the 'Royal Bibliophile', Duke Sigismund Augustus of Lithuania, one of that century's richest collections of humanist literature; and the library of the heretical Bishop of Vilnius Georgius Albinus, which contained many books forbidden by the Roman Catholic Church. Then, for many years, the university and its library were under the control of the Jesuits, who used them to fight schism and heresy. The library was filled with scholastic literature and, as far as works of learning were concerned, began to lag behind other university libraries of the time. Fires, wars and pillage took a heavy toll of its collections. For instance, many books originating from Vilnius can be found in the libraries of Sweden, among them such a unique monument of Lithuanian bibliography as the catalogue of Sigismund Augustus' law library, compiled by the Duke's librarian Stanislaw Koszucki.

The situation of the library improved somewhat after the expulsion of the Jesuits from Lithuania in 1773 and particularly after the reorganization of the university on new and progressive lines in 1803 as part of the liberal reforms carried out in education in the earlier years of the reign of Alexander I. The library's stocks were soon increased fivefold by the addition of modern, scientific literature; the reading rooms were enlarged and the library became not only a university library but also a public library, open to all who wished to study there.

The friends and readers of the library included the biologist and geographer Forster, the botanists Gilibert and Yundzilas, Ludwig Boyanus, the evolutionary biologist, Joachim Lelevel, the revolutionary historian, the Polish poets J. Slowacki and Adam Mickiewicz, and many more. The chief librarians G. E. Groddek and A. Bogatkiewicz initiated a course in bibliography at the university.

However, this period of expansion was suddenly cut short in 1832 when the Tsarist Government closed the university and dispersed a considerable part of the library collection among various establishments of learning in the Russian Empire. In 1918, Lenin signed a decree that these collections should be returned to Vilnius, but the fact that the town was at the time occupied by the Poles prevented the decree being carried out. It was only after the Second World War, on the initiative of the staff of the library, that these collections were traced in libraries in Moscow, Leningrad, Kiev, and Kharkhov and returned to their original home.

The closing of the university seriously impaired the development of culture and science in Lithuania. A centre such as Vilnius could not, however, continue to exist without an institution of learning. A museum of antiquities was set up in the former university buildings and its archaeological commission had its own reading room. After the 1863 rising, the Tsarist administration converted these institutions into Vilnius Public Library, which became one of the major libraries of Russia. The pride of the library was its unique collection of ancient Slav printed books. Its progressive outlook is shown by the fact that, despite the ban imposed by the Tsarist authorities on the Lithuanian press, it started a special Zmudz (Low Lithuanian) collection, regularly adding to it not only ancient books but banned publications. Attached to the library was a museum in two sections, antiquities and natural history.

After the victory of the Soviet regime in Lithuania in 1918, Vilnius Public Library was reorganized as the Lithuanian Central Library and Vilnius University was re-established. When Poland occupied Vilnius, the development of the library, now known as the University and Public Library, was held up for some time, but the reunification of Vilnius with Lithuania and the re-establishment of the Soviet regime twenty years later created new and unprecedented conditions for the expansion of the university and its library.

This short period was rudely interrupted by the Second World War during which the Library suffered great damage and loss of books. Only selfless heroism of a few members of the university staff saved the library building from being completely destroyed by fire.

After the liberation of Vilnius, the small staff of the library were faced with tasks of incredible difficulty and complexity. The stocks and catalogues were a shambles. In one of its most beautiful rooms, some 400,000 books had been dumped in a gigantic pile on to which the rain dripped through a hole in the roof. The heating was out of order and the temperature in the stack-rooms fell as low as -10°C .

None of this discouraged the staff in their efforts, thanks to which and to the help of the university and the Lithuanian Government, the library was transformed. Its stocks were put in order and the alphabetical catalogue, which before the war had used an obsolete system with cards of large format, was changed over to the Soviet entry system and the international card format. For the first time, a classified catalogue was drawn up, which now covers the whole stock. The reading rooms have been re-equipped and extended.

To bring the library up to the requirements of a university library, the main task was to make good its long-standing deficiency in scientific literature. The library was given the right to receive on payment a compulsory deposit copy of all Soviet books. With help from libraries in Moscow and Leningrad, it was not only able to replace the stocks it lost during the war but to extend them considerably. A great effort was made to build up the library's stocks of foreign literature but here substantial gaps still remain. One of its achievements has been to build up the world's richest collection of ancient Lithuanian printed books. It has added considerably to its collections of incunabula, early and rare books. The library is particularly proud of its collection of ancient maps, including early printed editions of the atlases of Ptolemy, Ortelius, Mercator and other great cartographers. A great deal of work has also gone into sorting out and cataloguing the collection of manuscripts, which has become an important source for scholars in Lithuania, from the other republics and from abroad.

A reading room of Vilnius State University Library.

One of the first things to be done after the war was to organize a bibliographical department with a well-endowed reference and bibliographical apparatus. This supplies bibliographical references, keeps readers informed about new acquisitions, compiles lists of recommended books on current topics and does a lot of bibliographical work on special subjects and regional studies. Its bibliographical publications range from *Old Lithuanian books in Vilnius University* to a catalogue, *Chemistry and chemical processes in the national economy of Soviet Lithuania*.

The library is taking an active part in compiling a retrospective bibliography of the Lithuanian S.S.R. and of the chronicle of Soviet works on Lithuania, published by the Lithuanian Book Chamber. It also does a lot to make students more conscious of bibliography, and its exhibitions and talks are always well attended.

The library has pioneered various projects for developing librarianship in Lithuania; on its initiative, the university created a faculty of librarianship which, in sixteen years, has produced some 400 graduates in librarianship and bibliography. The library acts as the faculty's operational basis and laboratory. It was one of the first to use mechanization and automation, and many of its ideas for rationalization have been taken up by other Lithuanian libraries. It has a well-equipped microcopying laboratory.

The library advises other libraries, in secondary, specialized and higher colleges, on methods. It has also been a pioneer in research. The *Research library yearbook* for 1957 and 1958-59 led to the publication of *Voprosy bibliotekovedeniya i bibliografii* (Librarianship and bibliography), a journal regularly issued since 1961 by the higher colleges with the active participation of the library's research staff.

The library exchanges books and bibliographical data with 250 foreign libraries. It is a deposit library for the United Nations and Unesco. Scholars and scientists from many countries are often to be found in its reading rooms. In 1966 there were in all visitors from forty-two foreign countries.

Located in the ancient University of Vilnius, with its centuries-old traditions and architecture, the library properly cultivates its inheritance from the past. Several of the rooms, with splendid frescoes, the Adam Mickiewicz museum housed in the apartment where he once lived, and the old university astronomical observatory (also housed in the library), have all been restored.

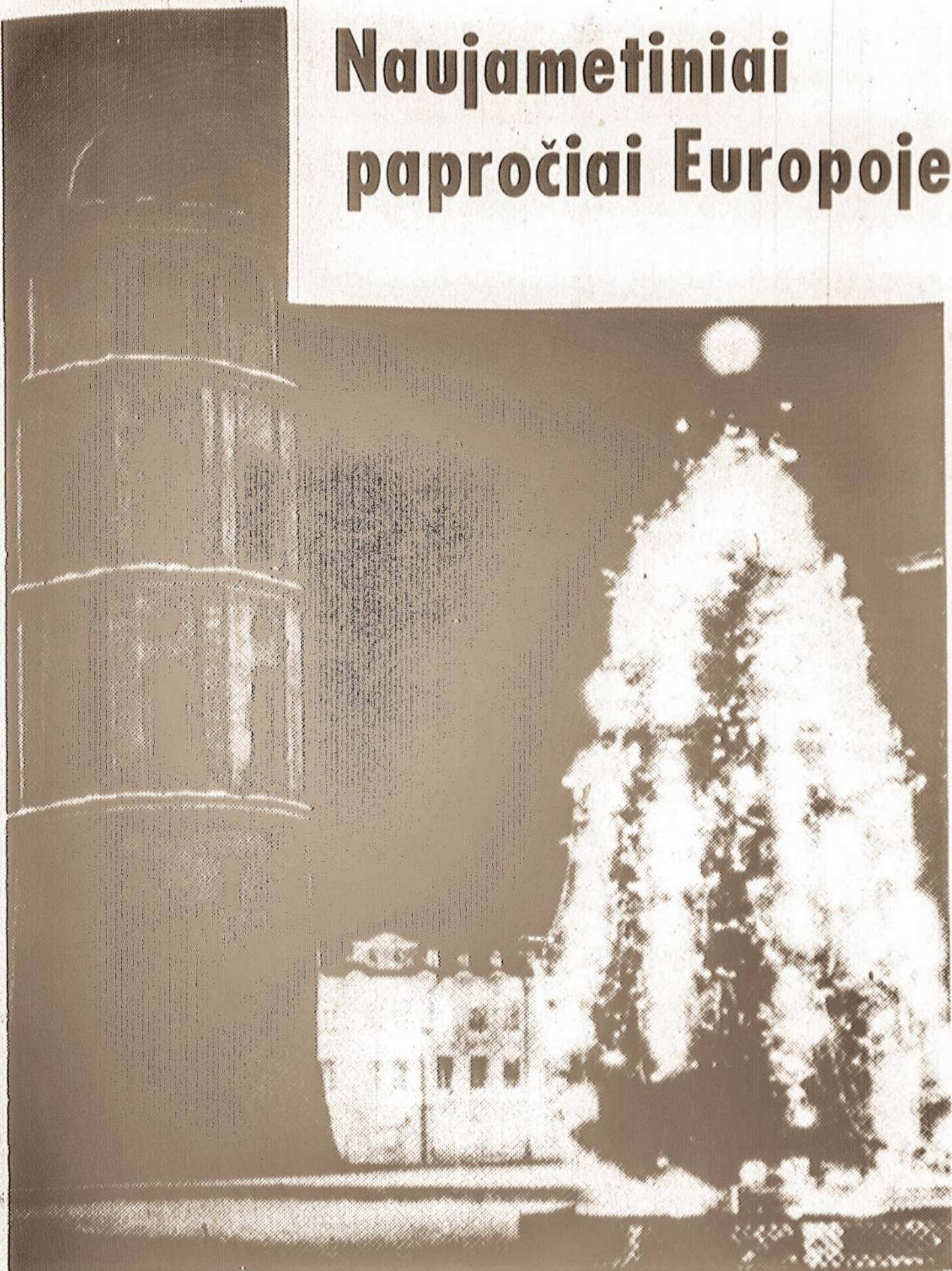
The library has begun preparations to celebrate its fourth centenary. An illustrated three-language history will also deal with present-day activities and collections. A fourth-centenary conference will be attended by Lithuanians and representatives from libraries in other Soviet republics and abroad. An extension to the library, carefully designed to avoid upsetting the architectural harmony of the old university buildings, will allow all the floors to be linked by a system of lifts and conveyors. It is scheduled for completion by the anniversary date.

A new open-access reading room with thousands of volumes is due to be opened, and more than a million books from the rapidly growing stocks are to be moved into the new annex. Before the great day, it is also planned to restore the fourteenth-century Roman Catholic Church of St. John, in which the library intends to set up a museum of the history of the university and of the development of learning and publishing in Lithuania. Thus, in addition to being one of the major educational, scientific and cultural institutions in the republic, Vilnius University Library will become an outstanding cultural and architectural monument.

(The above article by Dr. L. Vladimirovas, former Director of the UN Dag Hammarskjöld Library, is reprinted from the UNESCO bulletin, published in Paris in four languages: French, Spanish, English and Russian)

Some years ago Vienybė published a 4 page English supplement, edited by Demie Jonaitis. Due to lack of interest of our American born subscribers and a very busy schedule of our editor, this feature was temporarily discontinued. By popular request we are reinstating the English Vienybė. All news items concerning Lithuanians will be appreciated.

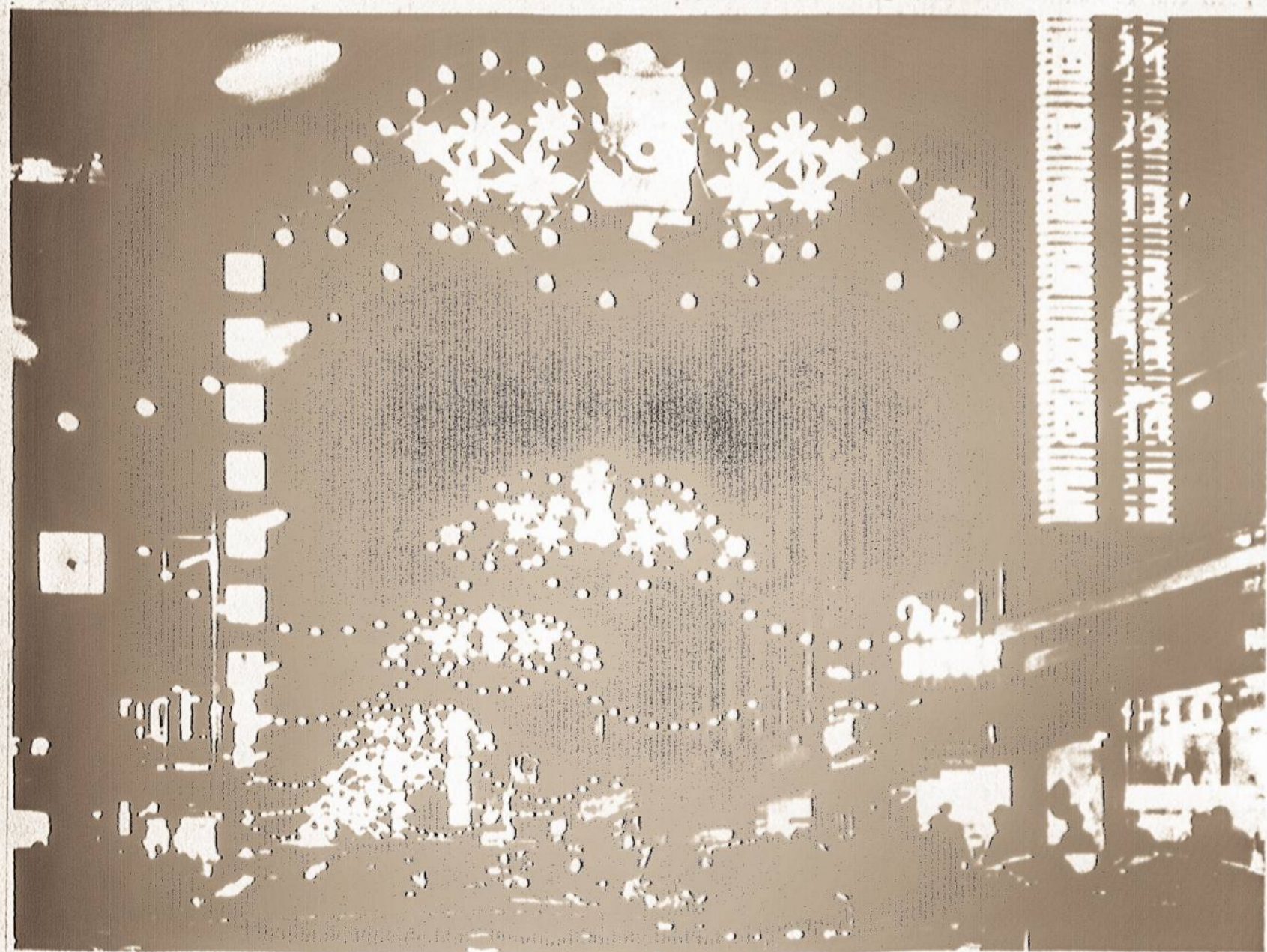
Naujametiniai papročiai Europoje

Vilniuje, prie Gedimino kalno ir Varpinės, eglaitė dabar išpuošama Naujųjų Metų išvakarėse, pasiruošiant priimti Senoį Šaltį.

Kalėdų eglaitė Paryžiaus miesto aikštėje. Šventės čia praleidžiamos šeimyniškai.

Luxemburgas Naujųjų Metų išvakarėse mirga įvairiaspalvėmis šviesomis.

Belgijoje šventės tęsiasi nuo gruodžio 6 iki Naujųjų Metų. Vaikai Naujųjų Metų dieną apdovanojami pinigais.

Romoje, Italijoje, Naujųjų Metų išvakarėse į gatvę išmetama viskas kas pasenę, ar sudužę. Gatvės pilnos šiukšlių ir šukių.

Vokietijoje, Naujųjų Metų proga, dėkingi vairuotojai apdovanoja trafiko policiją tabaku ir gėrimais.

Atstovų Rūmų komisija tyrinėjusi lietuvių jūreivio išdavimą rusams, neseniai paskelbė šias nuotraukas, kurias rado tarp jo dokumentų paliktų laiva *Vigilant*. Simo Kudirkos nuotrauka paimta iš jo sovietinio paso. Jo žmona ant nuotraukos užrašiusi "Tavo žmonėi Genelė sulaukusi 30 metų."

Gregory Andriuskevicius iš Manchester, N. H. su žmona Catherine Marie Zanichowsky. Susituokė šv. Kazimiero lietuvių par. bažnyčioje. Pabroliai buvo jaunojo brolio Jodie Andriuskevicius, Algis Rutkauskas ir Kenneth Magarian. G. Andriuskevicius yra vietos dienraščio "The Manchester Union Leader" foto-reporteris.

● Kun. M. Valatka, Lietuvių tautinės parapijos klebonas, Scranton, Pa. parašė knygą "Už laisvą lietuvi", kuri iš spaudos išėjo perėitų metų pabaigoje. Knyga 408 puslapių, parduvinėjama po \$5.00. Galima užsisakyti rašant: Rev. M. Valatka, 1743 S. Numner Ave., Scranton, Pa. 18508.

● Tomas Jesukaitis, studentas futbolininkas, žaisdamas Louisville, Ky. futbolo komandoje prieš Long Beach, Cal. komandą, pasižymėjo ir buvo dėmesio centre. Pripažintas geriausiu žaidėju. Žaidė Pasadena stadijone, Californijoje.

● Bronius Morkevičius perėmė redaguoti Urugvajaus pažangiųjų žurnalą Darbas, mirus ilgamečiui redaktoriui Stasiui Rasikui.

● Boleslovas Motuza, dailininkas, Kupiškėnas, Lietuvoje apdovanotas Garbės raštu už aktyvią visuomeninę veiklą, 60-ties metų progą. Amerikoje turi giminių.

● Baltimorės ir Washingtono lietuvių gruodžio 19 d. protestavo lietuvių jūreivio išdavimą rusams prie Valstybės departamento ir Pakrančių Sargybos rūmų. Eisenoje žyglavo legionieriai su JAV, Lietuvos ir legionierių vėliavomis. Demonstrantai nešė ir plakatus, Albertas Juška paaikino demonstracijos tikslą Valst. depr. pareigūnei McKisson, bei spaudos ir televizijos atstovams.

DETROITO LIETUVIAI RŪPINASI EKONOMINE GEROVE

Pasaulyje didžiausia automobilių sostinė Detroit, Mich. yra sutraukusi iš viso pasaulio geriausias mechanikus. Detroite yra ir daug lietuvių gana stipriai ekonomikai įsikūrusių. Jo priemiestis Windsor, Ontario, Kanadoje taip pat turi gražią lietuvių naujakurių koloniją. Miestai sujungti tuneliu per upę, jungiančią St. Clair ir Erie ežerus. Detroitas dabar yra ketvirtas didžiausias miestas Amerikoje. Lietuvių jame ir apylinkėse skaitoma daugiau 10,000.

Savo spaudos Detroitas kaip ir neturėjo. Seniau buvo leidžiami maži laikraštukai, bet niekad neišsilaikė. Dabar Detroite V. Alanto redaguojamas ir kai kada išleidžiamas lietuvių žurnalistų leidinėlis Pranešėjas. Veikia radijo programa.

IŠ \$20,000 IKI 250,000
PER 15 METŲ!

Praeity metų pabaigoje Mercy kolegijos patalpose buvo paminėta Dainavos 15 m. sukaktis. Žmonių dalyvavo 260. Programai vadovavo Dainavos administratorius Jonas Urbonas. Kalbėdamas stovyklavietės vedėjas dr. A. Damušis pabrėžė kaip sunkiai pasiekta kas laimėta. Akordeonu pagrojo Rimas Kasputis, komiškais kupletais palinksmo Pranas Zaranka. Ona ir Juozas Briedžiai, namams pirkti ir parduoti agentūros savininkai, gėrimų sąskaitą dalyviams apmokėjo iš savo kišenės.

Dainava įsteigta Amerikos Katalikų Federacijos prieš 15 metų nupirkus už \$20,000 apleistą 226 akrų žemės plotą su trobesiais, prie ežero. Per tą laiką senieji namai aptaisyti, ežeras išvalytas, ūkyje išve-

džioti keliai. Įsteigti namai vienuolėms, Nekaltojo prasiidėjimo seselėms; įsteigti namai berniukams bei mergaitėms stovyklauti, įrengta virtuvė. Darbui vadovavo dr. A. Damušis, kuris čia ir sau pasistatė namus. Stovyklauti Dainavoje pradėta 1957 m. Dabar vieta įvertinta \$250,000.

22 LIETUVIAI PO \$100
LIETUVIŲ NAMAMS

Detroit, Mich. Lietuvių Namų draugijos bankete dalyvavo pusrečio šimto žmonių. Programai vadovavo Justas Pusdešris. Humoristine kalba dalyvius linkmino Detroito lietuvių žurnalistų pirmininkas Stasys Garliauskas.

Draugijos pirmininkas dr. Vytautas Milleris pažymėjo, kad namai išlaikomi iš Dariaus-Girėno klubo, kuris per mėnesį duoda apie po \$600 pelno, kita tiek reikia surinkti iš narių. Bankete 22 asmenys prisidėjo aukomis:

Aukojo: \$200 -- Ona ir Juozas Briedžiai. Po \$100 -- Broliai Alkevičiai, adv. Kęstutis Ambroze, dr. Bruno Burgess, Elena ir Jurgis Baulbiai, Napoleonas Cirtautas, Vytautas Čičauskas, Alfonsas Gumbrys, Ona ir Jurgis Karčiauskai iš Ann Arbor, Mich., Vladas Kartanas, dr. Stasys Juzėnas, Juozas Jasiūnas, Teresė ir Alfonsas Merkevičiai, Edvardas Milkauskas, Genė ir Antanas Naruševičiai, dr. Silvestras Pragulbickas, Viktoras Rauchis, Bronė ir Vladas Seleniai, Ona ir Liūdas Seleniai iš Ann Arbor, Mich., Vytautas Skrebutėnas, Vladas Staškus, Algis Skorubskas, Stasė ir Vacys Urbonai, Ona ir Rapolas Valatka ir Mykolas Vitkus.

(vk)

WHITE HORSE

Tavern

BARAS IR RESTORANAS

Duodami paldotuviniai pietos.

86-16 Jamaica Ave.
WOODHAVEN, N. Y.
Tel. Virginia 6-9519

PRANAS BRUČAS
Savininkas

HAVEN REALTY

TRAVEL AGENCY · MUTUAL FUNDS · INSURANCE

Perkant ar parduodant namus, išnuomojant butus, apdraudos.

federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymu, pirkimui piniginių perlaidų (Money Order) ir įvairiausiai kitais reikalais, — kreipkitės!

Joseph Andrusis - Tel. VI 7-4477

87-09 Jamaica Avenue

Woodhaven, N. Y. 11421

BILIETAI PARDUODAMI VISOMIS SUSISIEKIMO PRIEMONĖMIS Į VISAS PASAULIO VIETAS

Atdara kasdien nuo 9 v.r. iki 9 v. vakaro

J. BUBLAITIS

Tel. HI 1-7747

RADIO AIDAS T.V. LAB.

KAM PARDUODAM — tuos geriausiai aptarnaujam, dėl to, kad parduodam patį geriausią. Didelis pasirinkimas spalvotų ir visokių kitokių televizijų, radijo priimtuvų, stereo tape rekorderių. Aidas sumodernintas, bet kainos tebe paliktos tos pačios.

94-17 Jamaica Avenue, WOODHAVEN, N. Y. 11421
(prie Woodhaven Blvd. traukinio stoties)

SPORTAS

Edvardas Šulaitis

LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBAS

New Yorko Lietuvių Atletų klubas kai parėdavė namus su svetaine, neteko pastogės. Dabar ieško prieglobsčio. Išrinkta nauja valdyba. Pirmininkas Jonas Rauba, kiti valdybos nariai: K. Budreckas, R. Klivečka, S. Remėža, V. Duoba, D. Averka, S. Prapuolenis. Klubo finansinė padėtis liūdna. Pagal naują statutą, klubą bus priimamos ir moterys.

Šis klubas yra seniausias lietuvių sporto vienetas Amerikoje. 1971 metais jis minės 70 metų sukaktį.

KANADOS LIETUVIUOSE

* BIRUTĖ PLAČAITĖ Ontario teniso turnyre iškovojo 3 pirmąsias vietas ir 1-- antrąją. Paulius Klevimas jaunių grupėje (iki 17 metų) pateko į baigmę, bet ten suklupo prieš Kanados vyrų rinktinės žaidėją. Šis 12 metų amžiaus jaunuolis užėmė dvi pirmąsias vietas; berniukų iki 13 m. ir berniukų iki 15 metų amžiaus grupėje.

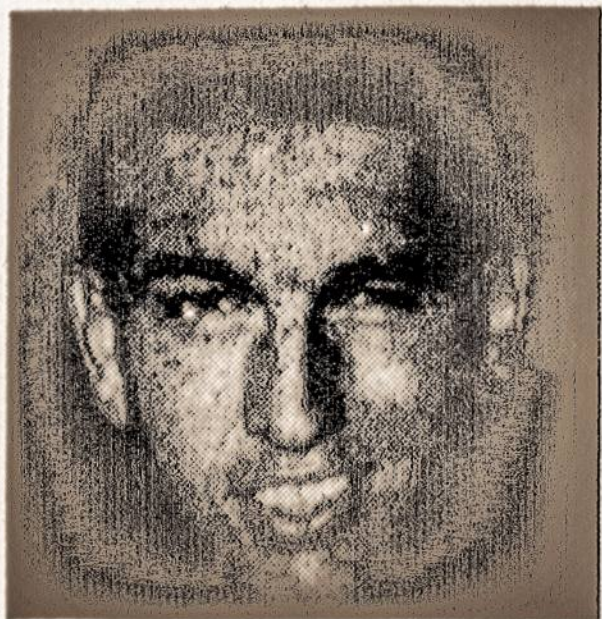
* HAMILTON, ONTARIO KOVC krepšininkeš viešėjo Toronte ir rungtyniavo su Vyties sporto klubu. Laimėjo vytišės 44:15. Už laimėtojas žaidė: Nacevičiūtė, Vaišvilaitė, Underytė, Stankutė, Zubrickaitė ir G. Žukauskaitė.

* TORONTO VYTIES krepšininkeš gruodžio 12 buvo nuykę į Hamiltoną, kur vietos Kovui pralaimėjo 73:81.

KNYGA APIE OLIMPINIUS ŽAIDIMUS

Vilniuje išleista vieno Tiesos redaktorių -- M. Baryso knyga apie olimpinius žaidimus Meksikoje, pavadinta "Olimpiada su sombrero". Ši olimpiada buvo reikšminga tuo, jog pirmą kartą jų istorijoje Lietuvos atstovas (D. Pozniakas) iškovojo aukso medalį. Knygoje nemaža statistinių davinių ir nuotraukų. Tai jau trečioji knyga apie olimpiadą; buvo išleista "Olimpinė ugnis negesta", o 1964 -- "Olimpiada iš arti".

● Kauno Žalgirio vyrų krepšininkeš Tarybų Sąjungos pirmenybėse pradėjo neblogai. Po 6 rungtynių jie turėjo 4 pergales ir, iš 12 komandų atsidūrė III-je vietoje. Kauniečiai skaudokai pralaimėjo Taline Tartu Kalevui -- 77:97.

FUTBOLININKAS JOHNNY UNITAS-Jonaitis, populiarus ir pasižymėjęs Baltimores "Colts" komandos narys, kurio vardas dažnai minimas amerikiečių spaudoje.

RUNGTYNIAUJA MOTERYS FUTBOLININKES

Vilniaus Statbininkų sporto salėje sužaistos moterų tarp miestinės rungtynės tarp Vilniaus Elektrono ir Kauno Atleto. Žiūrovų tarpe rungtynės sukėlė didelį susidomėjimą, išpirkti visi bilietai. Laimėjo vilniešės 4:1.

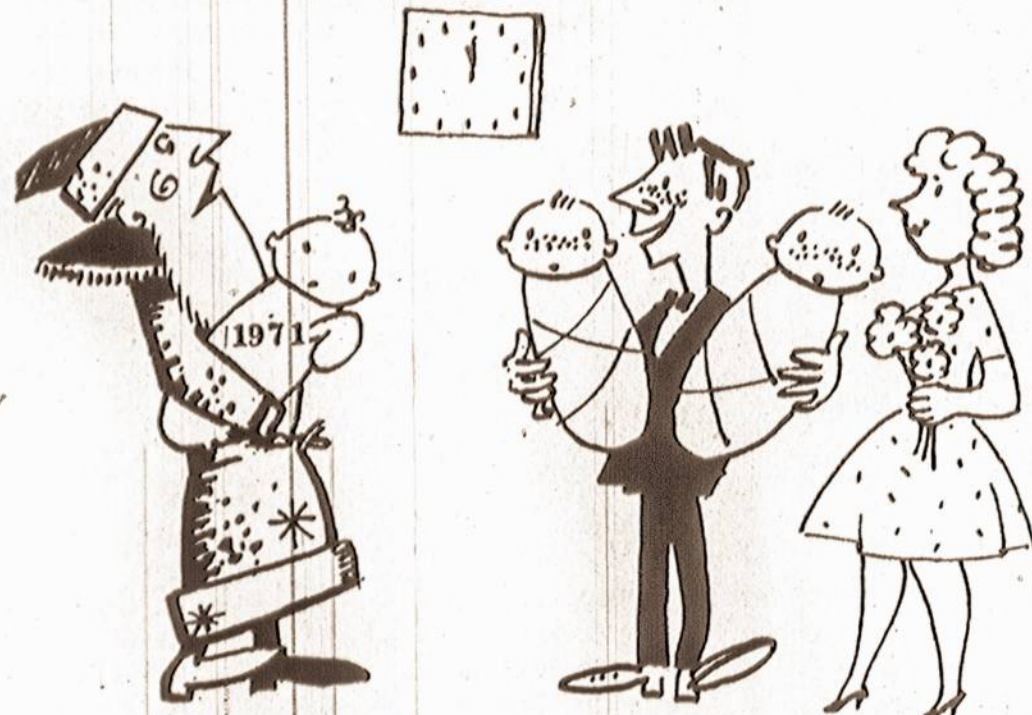
POPULIAREJA BADMINTOJAS

Panevėžyje buvo surengtos Tarybų Sąjungos pajėgiausių badmintoninkų varžybos, kuriose dalyvavo ir Lietuvos atstovų. Lietuvoje ši sporto šaka pradeda įsipilietinti. Klaipeštos Granito sporto klubas turi įrengęs pirmą specialią Tarybų Sąjungoje badmintono salę. Lietuvių šioje šakoje garsėja Juozas Baltrėnas ir Glebrius Voroneckas.

"KVIEČIA KROŠŲ TAKELIAI"

Tokiu vardu yadinasi nusipelnusio trenerio Povilo Karoblio parašyta knygelė apie krosų istoriją. Rašoma apie Lietuvos krosų bėgikų pasiekimus, treneruotes. Knygelėje pateikiami 7 geriausių Lietuvos krose bėgikų: N. Sabaitės, F. Karoblienės, I. Juozaitytės, J. Pipynės, V. Nikonovo, K. Orento ir A. Aleksejūno treneruočių planai.

Su Naujais Metais!

TARKAINIAI

Pradėdami Naujuosius Metus, paprastai, pasižiūrime, kur buvome kaip gyvenome, ir paspėliojame, kur eisime.

Atrodo, VLIKas bus vis labiau plikas, o Bendruomenė vis labiau nepatiks ALTo balsas, todėl sieks jį nustelbti savo storu bosu.

Aidų žurnalas, po senovei, nesugaudys lietuvių kultūros aidų, o Lituanus vis skelbs nuobodulio pasakas. Akiračiai vargu tiek akis praplės, pamatyti Vienių. Draugas ir toliau nebus daugumai lietuvių draugu, o Darbininkas tik dvasiškius skaitys darbininkais. "Kultūros Židinio" ateltis, atrodo, bus tamsi, nes bus juodukų aplinkoje.

Naujtenos, tur būt, neatsikratys įgimtės -- neturėti naujienų lietuvių bei galvinti, o socializmo netekęs Keleivis -- nežinos, kur beeiti. Laisvoji Lietuva ir toliau bus laisva nuo žurnalistinės doros, o Nepriklausoma Lietuva -- nuo nepriklausomumo. Dirva vėl bus bergždžia tautinė dirva. Ateltis, atrodo, neturi atelties, o Vytis nepasivys savo gražios praetities. Tėviškės Žiburiai -- nei bus tėvynėje, nei žibės.

Sandara skelbs daugiau receptų lietuviškam kugeliui negu lietuviškiems darbams, o Tėvynė ir toliau pamirs savo organizacijos gimdytojus bei nuoširdžiausius jo draugus. Vienių susilauks ko visi kilnieji lietuviai susilaukia: po mirties daugiau gerblamį, negu būdami gyvi.

Supa Garba.

ŠEIMININKĖMS

SENOVIŠKI LIETUVIŲ VALGIAI

BARŠCIAI SU GRYBAIS IR SILKE

Į puodą supilu apie 2 kv. vandens, įdedu 1/8 sv. džiovintų, gerai išplautų baravykų, nuluptą silkę ir verdu. Baigiant virti, stiklę ištraukiu iš puodo, išimu kaulus, šaukštu susmulkinu ir sudedu atgal į puodą. Įdedu išvirtus ir suplaustytus burokėlius. Pakepinu, ant alėjaus smulkiai suplaustytus svogūnus ir supilu į barščius. Užvirus nukaitčiu.

M. MITKIENĖ
Kaišiadorių miškų ūkis

KAKORAI

Bulves nuplaunu ir iššutinu, nulupu, sutrinu, suminkau su kviečių miltais. Iš tešlos iškočioju maždaug 3 colių ilgio ir 2 colių pločio blynus. Į vidų įdedu morkų košės.

Morkas prieš tai irgi šutinu, nulupu ir sutarkuoju. Į košę dedu druskos, svogūnų, pipirų ir taurų lapelių. Paruošti kakorai kepami krosnyje arba orkaitėje. Į stalą duodami šilti su sviesto ir grietinės padažu.

J. VILČINSKIENĖ
Pravienos

AVIŽINIS KISIELIUS

Imu 2 sv. avižinių miltų, 2 kvortas vandens, druskos. Miltus išmaišau vandenyje ir rauginu. Po to šutinu ir

verdu ant mažos ugnies. Išvirus atšaldau. Avižinis kisielis valgomas su šaldytu vandeniu.

G. NAUDŽIŪNIENĖ
Dainių ūkis

SUVALKIETIŠKA JUKA

Verdame šviežią kiaulieną, pridėdame druskos, svogūnų, pipirų, čiobrelių. Mėsai išvirus, į sriubą dedame obuolius (džiovintus), iš tarkuotų bulvių pagamintus ir išvirtus kukulius. Paskui pridėdame pagal skonį rūgšties (citrinus arba acto) ir pilame kiaulės kraują. Prieš pildamos kraują, į sriubą įdedame truputį miltų, ištrintų į vienalytę masę. Kai sriuba užverda, ją jau galima valgyti.

SILKIŲ KOTLETAI

Reikia turėti 20 silkių, 1/4 sv. pyrago, dviejų kiaušinių trynius, 1/4 sv. sviesto, pusę stiklinės grietinės, 28 pipirus, svogūno galvą ir truputį miltų. Silkes pamirkome, išimame kaulus ir sumalame mašinėle, dedame piene mirkyto pyrago ir prieskonių. Jei tešla perkieta, galima įdėti virtų trintų bulvių ir dar kartą perleisti per mašinėle. Po to dedame kiaušinių trynius, gerai išmaišome ir darome kotletus, paviliojame maltuose džiovėsieliuose ar miltuose. Iškepę valgome su bulvėmis ir troškintais burokėliais.

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS, Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona. Pyragai vedybiniams ir kitokiems pokyliams.

36-40 Stagg St., Brooklyn 6, N. Y.

Telefonas: STagg 2-5938

VYT. BELECKAS
Savininkas

WINTER GARDEN TAVERN, INC.

1883 Madison Street • Brooklyn 27, N. Y.
(Ridgewood)

Tel. EVergreen 2-6440

SALĖ VESTUVĖMS IR KITOKIAMS PRAMOGOMS. BE TO, DUODAMI POLKIDOTUVINIAI PIETŪS.

Pirmos rūšies lietuviškas maistas priimama kaina.

Mirė Antanas Impulevičius

1940 m. bolševikų buvo areštuotas, 1941 m. iš kalėjimo išlaisvintas. Kaip II savisaugos bataliono vadas iki 1943 m. ėjo pareigas Baltarusijoje. 1944 m. paskirtas Vietinės Rinktinės Kauno pulko štabo viršininku. 1944 m. rudenį buvo Žemaičių savanorių divizijoje bataliono vadas. Po Sedos kautynių 1945 m. pasitraukė į Vokietiją.

Į JAV atvyko 1949 m. ir su šeima apsigyveno Philadelphijoje. Liko žmona Bronė, dukterys Danutė Bartašienė ir Mildred McMurtrie.

ANTANAS IMPULEVIČIUS

Philadelphija, Pa., gruodžio 4 nuo širdies priepuolio staiga mirė Antanas Impulevičius, 63 metų amžiaus.

Velionis gimęs Panevėžyje 1907 m. sausio 28 d. 1925 m. baigė karo mokyklą. 1935-37 lankė gen. štabo karininkų kursus. 1937 m. buvo pakeltas majoru.

PULGIS ANDRIUŠIS

Gruodžio 19 Adelaidėj, Australijoje, po ilgos ir sunkios ligos mirė rašytojas humoristas Pulgis Andriušis, sulaukęs 63 metų amžiaus. Giliamė nuliūdime paliko žmoną Mariją, sūnų Gediminą, dukteris Laisvę ir Rasą.

Buvo gimęs 1907 m. kovo 18 Gaidžių kaime, Tauragnų valsč. VDU studijavo literatūrą ir lankė meno mokyklą. Periodikoj spausdino nuotaikingus keliuonės įspūdingus, humoreskas, literatūros ir teatro kritikas.

Pulgis Andriušis išvertė Lietuvos kalbą Cervantes Don Kichotą 1943 m. Vokietijoje humoristiškai aprašė DP

Petronėlė Martinaitis, 85 m. eidama skersai į bažnyčią California Avenue ir 44 Street Chicagoje, 19-kos metų neatsargaus automobilisto Davis Wilson buvo permušta ir pervaziuota. Mirė vietoje. Velionė palaidota, o kaltinamasis bus teisiamas vasario 22.

stovyklinį gyvenimą fejletonų rinkiniuose: "Ir vis dėlto juokimės" ir "Siuntinėlis iš Amerikos". Vaikams parašė "Vabalų vestuvės". Jis gavo premijas už "Anoj pusėj ežero", "Sudiev, kvietkeli" ir "Rojaus vartai".

Pulgio Andriušio naujųjų fejletonų tematika -- daugiausia Australijos lietuvių gyvenimas.

Toronto, Ont. nusišovė V. Gavelis, kuris švenčių proga iš Sudbury, Ont. buvo atvykęs aplankyti savo vaikus ir žmoną. Nusišovė po konflikto su žmona, su kuria buvo išsiskyres.

Gloria Dietz

Gruodžio 22 d. E. Meadow, Long Island, mirė Gloria Diana Dietz, Onos ir Vytauto Širvydų duktė, 44 m. amžiaus.

Velionė buvo gimusi 1926 m. lapkr. 28 d. Brooklyne. Lankė Rouses Point aukštesniąją mokyklą ir baigusi Cazenovia College New York. Ištekėjo 1948 m. Apreiškimo par. bažnyčioje Brooklyne. Šliūbą suteikė kun. N. Pakalnis.

Giliamė nuliūdime paliko tėvus, vyrą Walter L. Dietz, dukras Barbara ir Patricia, brolius Joną ir Viktorą.

Buvo palaidota gruodžio 24 d. Pinelawn, L. I. kapinėse po pamaldų šv. Rafaelio bažnyčioje.

Bernardas Petkus, 23 metų amžiaus, žuvo automobilio nelaimėje Chicagoje gruodžio 26 d. Velionis buvo Adelės ir Tomo Petkų sūnus, neseniai baigęs Milwaukee universitetą, kuriame lektoriavo ir kartu ruošėsi aukštesniam mokslo laipsniui. Palaidotas šv. Kazimiero kapinėse Chicagoje.

Ona ir Vytautas Širvydai su dukra Gloria Dietz, kai ji buvo sveika ir linksma.

Phone: APplegate 7-9604 WE DELIVER

HYLAND WINES & LIQUORS STORE, INC.

L 1578

256 JAMAICA AVENUE
Bet. Hendrix & Van Siclen
BROOKLYN 7, N. Y. P. IKALOWYCH

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
Funeral Directors

JUOZAS KAVALIAUSKAS
LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. Second Street, Philadelphia, Pa.
Telefonas: DEwey 4-5136

Charles J. Roman Funeral Home
Wm. H. Beard, Supvr.
1113 Mt. Vernon St., Philadelphia, Pa.
Telefonas POplar 5-4110

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn 11, N. Y.
Koplyčia laidotuvėms Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME
ALB. BALTRUNAS-BALTON
660 Grand Street Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

JOSEPH GARSZVA
UNDERTAKER AND EMBALMER
JOSEPH J. GARSZVA, Jr.
231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y. 11211
Telefonas: EVergreen 8-9770

ŠIE LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

Lietuviškam rajone —

LIETUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N. Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame, kaimingstėje gyvenančius tautiečius
atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; va-
kare: 738-1946. Čia rasite nuoširdų lietuvišką potarnavimą.

Naujas Lietuvių Restoranas ir Baras

HAVEN RESTAURANT & BAR

su sale įvairioms pramogoms

94-25 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y.

Tel. 846-9271

(arti BMT Jamaica trauktinio Woodhaven stoties)

Visi kviečiami atsilankyti, pasivaikinti ir pasinaudoti jaučia sale

Savininkė MARIJA DIRŽIENĖ

VIENYBĖ, 1971 m. sausio 8 d.

VIENYBĖ, 1971 m. sausio 8 d.

VIENYBĖ

● Vienybė nuoširdžiai dėkoja visiems skaitytojams ir bendradarbiams, atsluntusiems tiek daug iškarpų ir nuotraukų iš amerikiečių spaudos apie Simą Kudirką. Dažnai jau Vienybėje paskelbėme, o kitų miestų pranešimus paskelbsime ateityje.

● VLIKas prašo visų lietuvių visuose kraštuose atsiųsti spaudos iškarpas ar jų fotokopijas liečiančias Praną ir Algirdą Brazinskus ir Simą Kudirką. Pagel-daujama, kad būtų pažymėta laikraščio ar žurnalo var-das, data ir vietovė. Medžiaga siunčiama: VLIKas, 29 W. 57th Street, New York, N. Y. 10009.

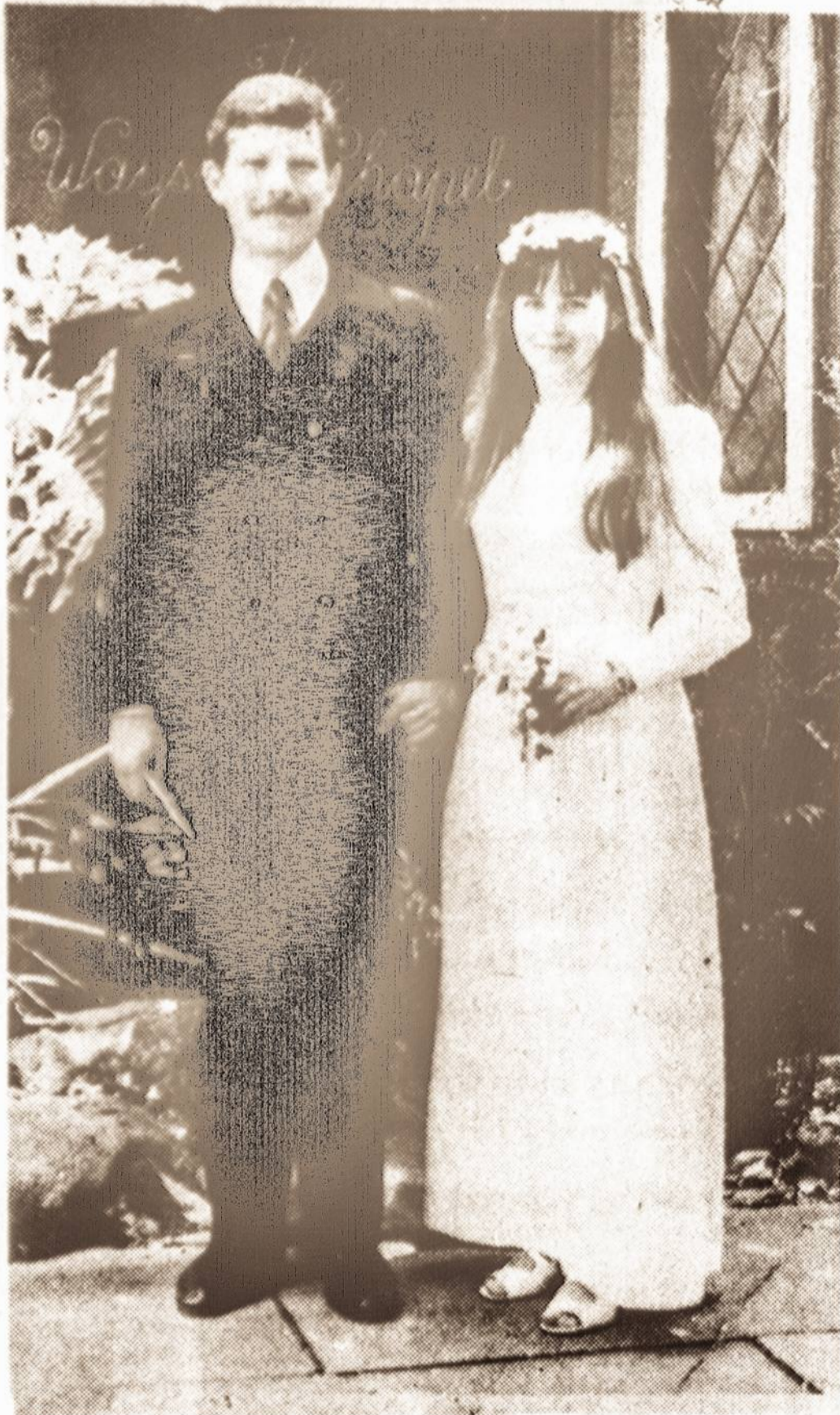
● Kun. Petras Urbaitis SDB, Lietuvių Saleziečių Centro Romoje atstovas ir aukų rinkėjas, šiuo metu lankosi Amerikoje ir prašo paramos. Aukos siunčiamos Rev. Petras Urbaitis SDB, 6800 S. Campbell Ave., Chicago, Ill. 60629. Stambesnę sumą aukoję salezie-čiai gaus BALFo pakvitavimą.

● Moterų Vienybės tradicinis kalėdinis pobūvis įvyko Marijos Diržienės Haven restorane, Woodhaven, N. Y. Kaip paprastai, dalyvavo. Kalėdų senelis su dovanomis.

● Juozas ir Elena Andriušiai, Haven Realty savininkai, žiemos atostogų išvyko į Floridą. Jų įstaigą prižiūri dukra su vyru.

● Visi nepiliečiai gyveną Amerikoje, sausio mėnesį turi pranešti savo adresą Imigracijos ir Naturalizacijos biurui. Aplikacijos gaunamos artimiausiam pašte.

● Vienybės personalas pakviestas dalyvauti preziden-to Richard Nixon gimtadienio išklmėse, kurios New Yorke įvyks sausio 9 d. Commodore viešbutyje.

Juozas N. Tysliava su žmona Coral Dqvey. Jiedu susituo-kė Sydney, Australijoje, praėitų metų lapkričio mėn. Jau-noji Coral yra gimusi Australijoje, ten baigusi universite-tą bakalauro laipsniu ir šiuo metu mokytoja. Juozas Tysliava, atlikęs karinę tarnybą Vokietijoje, apvažinėjo beveik pusę pasaulio ir dabar, po 8 metų, jau su žmona, grįžta į namus Brooklyne š. m. vasario ar kovo mėn.

KAI KURIE LIETUVOS LIETUVIAI, ištroškę laisvės ar dėl kity priežasčių, ri-zikuodami savo ir kity žmonių gyvybes ir likimą, veržiasi į Ameriką, o kiti - lais-vai atvykę į Ameriką paviešėti, skuba atgal į gimtąjį kraštą. Vienas iš tokių buvo Vilniaus universiteto profesorius Bronius Raguotis, kuris Amerikoje paviešėjęs porą mėnesių išskubėjo į Lietuvą, nors turėjo leidimą čia būti iki vasario mėn. Nuotraukoje Raguotis matomas su Jungt. Tautų dabartine direktore Natalia Ty-lina. Buvo apsilankęs Vienybėje ir labai domėjosi laikraščio archyvu.

LDD 7 KUOPOS naujoji valdyba: (iš k. sėdi) - J. Mačys, Bronė Spūdėnė - pirmin-kė, adv. S. Briedis, M. Vosylkienė. Stovi: A. Mačionis ir Šajėika. S. Narčkėlūnaitės nuotraukos

ŠKAITYTOJAI MUMS RAŠO

Gerbiamieji Vienybės leidėjai:

Sveikinu su Naujaisiais 1971 metais visus ir visas. Širdingai linkiu daug laimės ir sveikatos, džiaugsmo ir ra-mybės, geriausios sėkmės, sėkmės ir iš-tvermės Jūsų kultūriniame spaudos dar-be, ypač už taiką, laisvę ir pažangą! Nors ir nesu Jums pažįstamas asme-niškai, bet noriu Jus visus pasveikinti.

Siunčiu šimtinę Jūsų Vienybei todėl kad jau daugiau pažįstate Lietuvą ir jos šviešesnę veidą ir veiklą.

Man nepatinka ilgieji straipsniai spau-doje, ypač raštai apie nedorus žmones, kurie palikę savo tautą ir Tė-vynę, su žmonomis ir vaikais, ieško prieglaudos svetimoje šalyje, kurioje jau esama milijonai bedarbių.

Prašau mano vardo laikraštyje ne-skelbti. Nuoširdžiai linkiu sėkmės!

Florida

Gerbiamieji,

Mes esame ne taip seniai iš Lietu-vos atvykę seneliai pas savo vaikus. Labai mums malonu paskaityti Vienybę

ir todėl siunčiame labai kuklią auką, deja, tik tiek teišgalime.

Linkime Jums laimingų Naujų 1971 metų. Linkime daug iš-tvermės.

Clark, N. J.

Gerb. Administracija,

Siunčiu čekį už prenumeratą, o li-kusią sumą spaudos paramai.

Prieš metus man teko viešėti Lie-tuvoje, todėl su įdomumu seku E. Šu-laičio santūrius ir objektyvius jo kelio - nės po Lietuvą įspūdžius. Tikiu, kad tie įspūdžiai ir apmąstymai bus tęsiami Vienybėje ir toliau.

Linkiu Jums linksmų Kalėdų ir lai-mingų Naujų Metų.

Hillside, N. J.

Gerb. Administracija,

Prašau priimti mano \$10 čekį už prenumeratą, o likutį skiriu kaip auką.

Man įdomu skaityti Vienybę ir lin-kiu Jums daug sėkmės.

Bronx, N. Y.

VIENYBĖ, 1971 m. sausio 8 d.